ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ - 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ - БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 162. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 29-го СЕРПНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, AUGUST 29, 1975 No. 162. VOL. LXXXII.

В Колегії св. Андрея завершено підготову нового академічного року

Вінніпег (КСА). Підготова нового 1975-1976 академічного року Богословського й Гуманістичного факультетів Колегії св. Андрея в Вінніпегу завершена, а виклади на обидвох факультетах будуть започатковані у вівторок 16 вересня. Крім звичайної програми Богословського факультету, на Гуманістичному факультеті Колегії св. Андрея цього року подається 9 курсів: 1 з історії, 4 з релігійознавства і 4 із славістики (українознавства). Всі ці курси Манітобський університет зараховує в свою програму й акредитує їх студентам в їхніх студіях на бакалаврат Гуманістики — В. А.

Курси Гуманістичного відділу

У програмі Гуманістичного відділу буде 7 повних курсів, а два курси з релігійознавства будуть піврічні, тобто обидва становитимуть один академічний кредит. Опис курсів нижче:

Історія: — З ланки історії, Гуманістичний відділ Колегії св. Андрея дає повний курс Історії України. В календарі Манітобського університету він позначений числом 11.255, тобто враховується в другий рік студій на університеті. Цей курс включає огляд головних фаз в розвитку історії України від 800 року до нашого часу. Особливу увагу в курсі приділяється добі Київської Руси, Козацькій державі, розвиткові новітнього українського націоналізму, українській революції, підсовєтській Україні та поселенню українців у Канаді. Курс Історії України цього року буде викладати професор Манітобського університету д-р Олег Герус до Різдва, а по Різдві його заступить професор Манітобського університету о. д-р Олександер Баран.

Релігійознавство

Зланки релігійознавства, на гуманістичному відділі колегії буде викладатися два повні курси й два піврічні. Це такі курси:

20.135 — Історія Східнього Християнства. Це повний курс, курс вечірній, який буде викладатися в середу від години 7 до 10 вечора. У програму цього курсу входить загальний огляд історії Східнього Християнства: Православної Церкви, Східніх, т. зв. похалкидонських Церков та Східніх Церков, що є в юрисдикції Римської Церкви. Курс ознайомлює студента з доктринами й устроєм згаданих Церков та з їхнім ставленням до екуменічного руху. Цей курс буде викладати прот. Степан Ярмусь.

20.252 — Східнє Християнство в Північній Америці. Цей курс піврічний першого семестру. Огляд історії й організаційного розвитку головніших частин Східнього Християнства в Північній Америці — основне завдання цього курсу. Особливу увагу буде присвячено соціологічним і економічним проблемам, проблемам самозбереження та спробам поєднання різних юрисдикцій в одно. Цей курс буде викладати професор Колегії св. Андрея прот. Михайло Юрківський.

20.253 — Східнє Християнство в сучасному світі — це другий піврічний курс, який буде поданий в другому семестрі. Цей курс пропонує огляд таких проблем, як загальні напрямні, географічне положення, культура, вплив секуляризму та питання єдности в царині Східнього Християнства. Окрему увагу буде присвячено проблемам Церкви в Східній Европі. Цей курс буде викладати також прот. М. Юрківський у час другого семестру.

20.357 — Головні мислителі в східньо-християнській традиції. Завданням цього курсу є студії головніших рухів та їхніх провідників в історії Східнього Християнства. Сюди будуть включені мислителі грецького та слов'янського світів давньої і сучасної доби. Це курс третього року. Його буде викладати професор університету о. д-р Олександер Баран у середу ввечері від години 7 до 10-ої.

Курси позначені числами 20.135, 20.252, 20.253 і 20.357

(Закінчення на стор. 3-ій)

Посол Іван Яремко не кандидує

Торонто (С. Г.). — Іван Яремко, посол українського роду до парляменту провінції Онтаріо, Канада, з приводу розписання провінційних виборів обширним звітом (для виборців - українців українською мовою) з його парляментарної діяльности повідомив своїх виборців і Консервативну партію, що кандидувати не буде.

Він 25 років репрезентував найбільш космополітичну округу в провінції Беллвудс в Торонті. Вперше кандидував 1951 року й в дуже тяжкій кампанії 298 голосами переміг лідера комуністичної партії Онтаріо, який вже 9 років заступав округу.

Іван Яремко, син українських піонерів, які 1912 року поселилися в Канаді, все й всюди підкреслював своє українське походження. Він найкраще знав потреби своїх рідно - етнічних виборців і тому чверть сторіччя як посол і кілька разів як член кабінету міністрів провінції боронив їх інтереси в Квінспарку (парлямент).

Тільки для прикладу згадаємо, що саме посол І. Яремко перший інтервеніював і протестував у поліційних властей в справі грубої поведінки поліції з українськими демонстрантами під час побуту Косигіна в Торонті за що на нього накинулася англомовна преса.

Як знаємо, довге і коштовне (коло ($200,000) слідство судді Ваніні виказало неправильність поліції і тим оправдало виступ посла І. Яремка. Після здавлення протимосковського повстання 1956 р. на Мадярщині, посол І. Яремко з рамени уряду провінції їздив в одноособовій місії до Відня і допоміг близько 60,000 мадярських втікачам поселитися в Онтаріо. Він був популярний не тільки серед своїх виборців, але також між етнічними групами поза його виборчою округою, і вони за заступництва його нагороджували своїми почесними відзначеннями.

Відхід посла І. Яремка від парляментарно - політичної служби, та ще в такім молодім віці (57 років), відчує українська спільнота.

Пос. І. Яремко народився 1918 р. в містечку Кройленд (Велланд, Онтаріо). Як син імігранта в трудах і нестатках осягнув професію адвоката. Одружений з дипл. медсестрою Мирославою Материн. Відзначений 17 різним почесним членством м. і. член Т-ва Українських Підприємців й Професіоналістів та „Українець року (Онтаріо) 1952". Відзначений 6 медалями, в тому медалею Тараса Шевченка Комітету Українців Канади. 1953 року був іменований „Радником Королеви" (один з наймолодших в 35 році життя).

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЄВАНГЕЛЬСЬКО-БАПТИСТСЬКИХ ЦЕРКОВ У ЗСА ЗАПОВІДАЄ ЮВІЛЕЙНИЙ З'ЇЗД-КОНВЕНЦІЮ

Чікаго. — Генеральний секретар Об'єднання Українсько - Євангельсько-Баптистських Церков у ЗСА пастор Олекса Гарбузюк інформує, що це Об'єднання відбуде свій ювілейний Тридцятий З'їзд - Конвенцію в днях від 29 серпня до 1-го вересня 1975 року в баптистських Церквах Крумлина і Брук - гейвена в Пенсильвенії. Гаслом З'їзду є: „Праведність Люд Підіймає, А Беззаконство то сором народів" (книга приповісток Соломона 14. - 34)

Програма цього ювілейного з'їзду передбачає: в п'ятницю 29 серпня в пополудневих годинах відбудеться вступна сесія управи Об'єднання, яку відкриє голова пастор Іван Поліщук. Відтак в суботу, 30-го серпня зрана відбудуться ділові наради управи Об'єднання і Об'єднання Жіночих Гуртків, реєстрація делегатів поодиноких церков — громад, звіти уступаючих управ, дискусія, звіт Номінаційної і Резолюційної Комісії та вибір Управ Об'єднання цілости і Об'єднання Жіночих Гуртків. Вечером буде спільний обід, а опісля зібрання молоді під проводом голови Гуртків молоді, Василя Галича.

В неділю, 31-го серпня, продовжуватиметься З'їзд ранньою Богослужбою, відтак спільний обід делегатів і гостей, а по полудні і вечером продовження молитовних зібрань. В понеділок 1-го вересня працальна Богослужба.

Під час усіх Богослужб і молитовних зібрань слово Боже проповідуватимуть пастори з різних місцевостей Америки, також прибудуть як гості пасторі з Канади і Південної Америки. Участь в Богослужбах і концертах заповіли церковні хори з Чікаго і Філядельфії.

Під час З'їзду буде також мистецька програма, яку виконають поодинокі церковні гуртки різних місцевостей. Атракцією концертової частини буде виступ родини відомого бандуриста — пастора з Нюарку Володимира Домашовця, який виконає р'яд пісень на бандурі при співі дружини Олександри та дочок Іри і Ляриси. В суботу вечером і в неділю син пастора (студент Стівенс Інституту Технології), відомий вже з преси як талановитий майстер гри на органах, дасть власний концерт з виконанням творів клясичних композиторів.

Український Народний Союз і „Свободу" на цьому ювілейному З'їзді репрезентуватиме головний організатор Степан Гавриш.

На телевізії передано інтерв'ю про голод в Україні

Атланта (Пресова Служба УЄО в ПА). — На запрошення харизматичної організації Крішчієн Бродкестінг Нетворк у Портсмуті, Вірджінія, екзекутивний секретар Українського Євангельськоо Об'єднання в Північній Америці — пастор В. Боровський зі своїм сином —адвокатом Віктором, були на інтерв'ю на їхній телевізійній програмі „700-Клюб". В інтерв'ю було порушено справу штучно створеного голоду в Україні в роках 1932-33, проблему національностей в Совєтах і останні релігійні переслідування в Україні. Це імпровізоване інтерв'ю тривало якихось 50 хвилин і було передане на яких 60 телевізійних, або радіових станціях у ЗСА та в Канаді 1-го червня 1975 р. Між іншим, цікавим є те, що в Ню Йорку недавно стверджено, що програма „700 клюб" належить до найбільш популярних релігійних вечірніх передач у тому місті.

Наводимо деякі відгуки на цей виступ: „Я є українка зі стейту Пенсильвенія і чула Вас обох цього ранку на програмі „700 клюб". Я дякую Вам за Ваш виступ з глибини свого серця. Я молилася, постила і кликала, щоб щось робилося для оборони нашого народу. Ми маємо освічених людей, але я дивуюся, чому вони сидять тихо імовчать про гірку долю свого народу. Я дуже втішилася тим, що мільйони людей з різних народностей могли прислухатися до цієї програми. Це було щось найкращого, що могло в цьому випадку статися. Я дякую Богові і Вам за цю поміч. Старайтеся бути на цій програмі частіше, якщо це можливе..."

Одна не-українська дівчина написала зі стейту Вірджінії: „Я бачила Вас обох на „700 клюбі". Я ствердила, що Ваші свідчення були дуже цікаві і вони підносили духа. Я бажала б мати від Вас ще деякі інформації, а власне, як набути більше літератури, де пишеться про порушені Вами справи".

Один американець зі стейту Люізіяна пише: „Замало правди говориться в нашій країні про те, чим є комуністична конспірація. І почути когось, що говорить про це на загальнокрайовій телевізії, це справді є ніщо інше, як вислуханими молитвами. Ми запрошуємо Вас виступити в нашій церковній громаді.

Українка американською кандидаткою на „Панну Світу"

Клівленд, Огайо. — Анналіза Ільшенко (батько українець, мати німецького роду) з Парми, Огайо, була обрана 17-го серпня на „Панну Світу — ЗСА" („Місс Ворлд Ю. С. А.") та буде американською кандидаткою на „Панну Світу" („Місс Ворлд") під час церемоніяльних змагань кандидаток багатьох країн, що має відбутися в Лондоні в листопаді ц. р. — інформує щоденник „Ди Клівленд Пресс" з 18-го серпня ц. р. Анналіза Ільшенко має 17 років і, здобувши американську кандидатуру на „Панну Світу", вона здобула тим самим і стипендію в сумі 7,500 долярів.

Анналіза Ільшенко

В ПОРТУГАЛІЇ ВІЙСЬКОВИКИ СТАВЛЯТЬ НОВІ ВИМОГИ, ДЕМОНСТРАЦІЇ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ, МАДЕЙРА ГРОЗИТЬ ВІДРИВОМ

Лісбона, Португалія. — Португальські військовики, очолювані дев'ятьма високими старшинами генерального штабу, колишніми членами Високої Революційної Ради, ставлять нові вимоги до президента Ґомеза, вимагаючи щоб він негайно звільнив прем'єра Васко Ґонсальвеса і офіційно проголосив це народові, назначуючи рівночасно нову особу на це становище. У випадку, коли б Ґонсальвес не виконав цієї вимоги, військовики погрожують, що розженуть уряд силою.

Тим часом, масові демонстрації у північній частині Португалії продовжуються, головно в районі Опорто, де демонстрації і антикомуністичні виступи тривають перманентно, а більші чи менші групи маніфестуючих перебувають на вулицях міст день і ніч. На вимогу демонстрантів уряд мусів минулого тижня звільнити з обов'язків команданта північної військової округи ген. Еуріко Корвахо, який одинокий з чотирьох командирів округ піддержував ще теперішнього прем'єра Васко Ґонсальвеса. Звільнення Корвахо домагалися також 80 відсотків військових частин, які стаціонують в згаданому районі. Також в місцевості Леірія положеної 80 миль на північ від Лісбони, триває ще й досі напружена ситуація, а атака на комуністичну твердиню, хоронену військом і узброєними комуністами, триває вже кілька днів.

Також стало відомо, що керівники і військові коменданти острова Мадейра надіслали на руки президента Ґомеза погрозливого листа, домагаючись негайного уступлення Ґонсальвеса. В листі згадується, що Мадейра готова відлучитись від Португалії і проголосити свою самостійність. Враховуючи ці самі погрози управи Азорських островів, в Португалії може в скорому часі виникнути нова проблема, якої жадний уряд не буде в силі розв'язати.

Опанований комуністами щоденник „Діяріо де Лісбоа" в редакційному коментарі суґерує, щоб після евентуального уступлення прем'єра Ґонсальвеса і уряду, найменувати шефа штабу армії президентом країни, а на прем'єра покликати ген. Хозе Батісту Пінгеіро Азевадо, який командує тепер морською піхотою. Після опублікування цієї статті, опозиційні до Ґонсальвеса офіцери відбули нараду, на якій категорично відкинули комуністичні пропозиції. На тій нараді ген. Отело Сараіва де Карвальо, шеф розвідки, який дотепер займає невтральну позицію супроти Ґонсальвеса, висловився гостро проти нього, домагаючись негайної військової акції у випадку впертости прем'єра.

СССР закликає комуністів до об'єднаної акції проти Китаю

Москва. — В останньому числі журналу „Комуніст", який є органом Центрального Комітету Комуністичної партії Совєтського Союзу і який висловлює офіційну думку Політбюра, головно в ідеологічних питаннях, поміщено довгу редакційну статтю-заклик, у якій Політбюро і ЦК КПСС закликає усі Комуністичні партії світу і „прогресивні сили" виступити об'єднано проти теперішнього керівництва Китайської Народної Республіки і „розторощити маоїзм". В статті відмічено, що ті Комуністичні партії, які бажають залишитися невтральними у цій боротьбі, служитимуть ідеї „анти-марксизму й інтересам Пекіну".

У статті не специфікується, які саме акції має на думці Москва, але зміст статті не залишає сумніву, що йдеться про дискредитацію політики Мао Тсе-тунґа і підривання його впливів в комуністичному світі. Пересторога в першу чергу звернена, на думку кореспондента „Ню Йорк Таймсу" Крістофера Врена, проти Румунії і Югославії, які пробували заховати невтральність, лявіруючи між обидвома потугами.

„В наші дні, — пишеться у статті „Комуніста", — Маоїзм становить загрозу для всіх людей, незалежно у якій політичній системі вони живуть". Закордонна преса відмічує, що стаття появилася якраз в часі гострої виміни думок між Москвою і Пекіном. Пекін останньо виступив з гострим засудом гельсінської декларації Европейської Конференції для справ Безпеки і Співробітництва, закинувши генеральному секретареві Л. Брежнєву, що він наслідує Гітлера. У відплату Москва обвинуватила Китай, що він змовляється з закордонними „реакційними режимами" і підготовляє нові агресивні пляни. Політичні спостерігачі виключають можливість, що стаття в „Комуністі" може спровокувати нові фізичні зудари між обома країнами, але вона свідчить, що Москва вирішила застосувати більш твердий курс супроти теперішних керівників КНР.

Президент Форд і Джордж Міні не дійшли до порозуміння

Вашінґтон. — У вівторок, 26-го серпня, президент Джералд Форд відбув 90-хвилинну нараду з Джорджом Міні, президентом Американської Федерації Праці — Конґресу Індустріяльних Організацій (АФП-КІО), та з п'ятьма іншими провідниками робітничого руху, старанючись полагодити справу відмови профспілок навантажувати на кораблі зерно для Совєтського Союзу, але виглядає, що обидві сторони не могли дійти до порозуміння. Після цієї наради Міні сказав кореспондентам, що лідери профспілок „одержали більше інформацій, ніж мали раніше", але заявив, що бойкот профспілками продовжуватиметься. Він також сказав, що відбудуться додаткові наради між Білим Домом і робітничими лідерами в цій справі. Білий Дім теж відмовився від подробиць вівтіркових переговорів і тільки видав заяву, що та нарада „була прелімінарною", під час якої обговорено справу експорту зерна до Совєтського Союзу, можливість підвишок в цінах тут в ЗСА, як також обговорено вимоги профспілок. Як відомо, 18 серпня ц.р., 6 профспілок, які охоплюють робітників американської торговельної фльоти, повідомили, що не будуть навантажувати на кораблі зерна, закупленого Совєтським Союзом після 1-го липня.

ДОВІДНИК ПРО УКРАЇНЦІВ У ПЕНСИЛЬВЕНІЇ В ПЛЯНІ ВІДЗНАЧЕННЯ 200-РІЧЧЯ ЗСА

Філядельфія (Н. І. П.) — Знаменна дата 200-річчя ЗСА стала спонукою для громад різних національностей, що проживають на терені Америки й користають з вольностей, і собі відзначити цю річницю, — з одного боку, щоб виявити вдячність за гостинні пороги цієї волелюбної країни, а з другого боку, щоб представити своє власне духове обличчя, свій вклад в цю країну поселення та свій потенціял на майбутнє. Таке становище заступає й українська організована спільнота в Америці, а виразником її є Українські Комітети 200-річчя ЗСА, — центральний та місцеві.

Філядельфійський Громадський Комітет 200-річчя ЗСА має великі й відповідальні завдання уже через важливість самої Філядельфії, як центру з історичним значенням.

Тому то й здіснення його плянів повинно бути турботою всього українського суспільства в ЗСА, і не лише Філядельфійської громади, якій здійснити всі задуми без участи інших громад було б не під силу.

Для того, щоб приготовити і виконати все на високому рівні, потрібні засоби. — Пригадаємо, що в плян відзначення 200-річчя ЗСА місцевою українською громадою входять дві образотворчі виставки (1975 і 1976 р.) та рівночасно дві виставки народного мистецтва, концерт в місяці листопаді в рямцях згаданих виставок; в 1976 р. участь у фестивалях, а також виставка української книжки в Пенсильвенському університеті та симпозіюм української культури в тому ж університеті, а можливо й у інших; входить в пляни підготови також театральна вистава в літню пору 1976. р.

Усі ці задуми не мали б свого завершення, коли б не підготовано було відповідно опрацьваного й оформленого книжкового видання. Лише таке видання залишить тривалий слід святкування. Довідники можуть бути опрацьовані в різних аспектах: є загальні, є й льокальні збірники. Довідник, що його підготовляє Філядельфійська громада, має своєрідне обличчя; є це збірник про українців у Пенсильвенії, отож виходить поза льокальні межі міста й околиці, а охоплює досвід і надбання українського поселення з найдавніших часів, труд наших піонерів, здобування права на життя в далекій заморській країні без нічиєї допомоги.

Довідник цей матиме інформативний характер з короткими, речевими статтями про різні аспекти життя, праці й зацікавлення українських поселенців з найдавніших часів аж до нашої сучасности. Ціллю довідника є поінформувати головно не - українських учасників святкувань 200-річчя ЗСА про вклад українців в життя цієї країни зокрема Пенсильвенії, а також вартість українського елементу та його вагомість і його потенціяльні сили.

Тому то довідник появиться в англійській мові і матиме 120 сторінок друку. Про зміст довідника рішає Редакційна Колегія, очолена д-ром Олександром Лужницьким, який постійно проводить дослідну працю над імігрантськими групами в ЗСА, зокрема над меншостями. В склад Редакційної Колегії входять: д-р М. Струтинська, історик і педагог — секретар; члени: Мих. Елько — затруднений в архівах міста Філядельфії, Олена Бережницька — студентка вищого рівня („граджуейт скул") Пенсильвенського університету і рівночасно професійна працівниця Міського Бюра 200-річчя ЗСА: інж. архітект Олег Черняхівсь-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Українські підприємці Філядельфії відбули зустріч з міським радним

На фото (сидять зліва): Зенон Мазуркевич, Володимир Біляїв, міський радний Джозеф Зазичний, Іван Одежинський і Роберт Зеґлі. Стоять (зліва): Богдан Скульський, Ярослав Кухтин, Семен Кривуша, Олександер Бадуляк, Василь Манько і Григорій Давид.

Філядельфія. — Головний радний УНСоюзу Іван Одежинський, активний також в американському політичному житті Філядельфії, видвигнув думку, щоб місцеві українські підприємці влаштовували в приміщеннях Т-ва „Тризуб" полуденки, на які були б запрошені місцеві американські політичні й громадські діячі, з метою ближче запізнати їх з українською філядельфійською громадою та її вкладом в політичне і громадське життя цього міста.

Першим гостем на такому полуденку, що відбувся 14 серпня ц.р., був член Міської Ради Джозеф Зазичний, один з провідних діячів місцевої польської громади, який був обраний на пост міського радного 8 років тому. В розмові з українськими підприємцями радний Зазичний заторкнув багато проблем, які стосуються всіх мешканців Філядельфії, а зокрема наголошував потребу тіснішої співпраці між всіми етнічними групами міста і закликав до більш активної участи „етників" в політичному житті Філядельфії.

Джозеф Зазичний, який в Міській Раді репрезентує 6 виборчий район, є близьким співпрацівником посадника Френка Різзa і добре обізнаний із здобутками українців та прихильно ставиться до наших плянів і задумів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Нова роля ЗСА

Виглядає, що більш ніж тижневе перебування державного секретаря Генрі Кіссінджера на Близькому Сході увінчалося успіхом, бо правдоподібно вже в кінці цього тижня, в п'ятницю або суботу, буде підписаний другий з черги договір щодо сепарації ізраїльських і єгипетських військових частин на території Сінайського півострова.

Хоча постанови того договору ще остаточно не були схвалені обома сторонами, як також ще не подано всіх подробиць тієї умови, то вже можна з певністю сказати, що останні заходи секретаря Кіссінджера встановити мир на Близькому Сході методою „крок за кроком" змінять ролю, яку досі відігравали ЗСА на тому обширі. Досі Америка, точніше державний секретар Кіссінджер виконував майже виключно завдання посередника в переговорах між Ізраїлем й арабськими державами, тобто в більшості передавав вимоги Каїру для ізраїльського уряду та навпаки. Натомість новий договір щодо сепарації ізраїльських і єгипетських військових частин містить постанови, які нададуть для ЗСА безпосередній вплив не тільки на переговори, але також на політичні, економічні і військові справи держав Близького Сходу.

Щодо американської ролі в переговорах і в самому перемир'ї, то американські цивільні особи займатимуть два із чотирьох постів між військовими лініями Ізраїля та Єгипту із завданням попереджувати про несподіваний напад однієї зі сторін. Далі, існують чутки, що ЗСА зобов'язалися гарантувати, що між фронтовими лініями Ізраїля і Єгипту будуть військові частини, які мали б вдержувати мир, навіть якщо б Об'єднані Нації рішили усунути свої військові з'єднання. Таким чином може заіснувати ситуація, що ЗСА мусітимуть посилати на Близький Схід свої військові частини. Така можливість може потягнути за собою серйозні наслідки для Америки, якщо б між Ізраїлем і Єгиптом прийшло до нової війни.

Новий договір між Ізраїлем і Єгиптом також доведе до того, що Вашінгтон матиме більший вплив на політичні, економічні та військові справи Ізраїля, Єгипту та інших держав того обширу. Коментатори твердять, що Білий Дім незабаром звернеться до Конгресу, щоб законодавці призначили 3 більйони долярів на допомогу країнам Близького Сходу, тобто також арабським державам і не тільки Ізраїлеві. Існує також можливість, що Вашінгтон невдовзі почне продавати зброю Єгиптові, подібно як продає її іншим країнам Близького Сходу, і також почне більше допомагати арабським країнам в їхніх стараннях розвинутися індустріяльно.

Збільшення впливів Вашінгтону на Близькому Сході матиме позитивний наслідок, бо тим самим зменшаться там впливи Совєтського Союзу, який досі був головним постачальником зброї та індустріяльних продуктів для арабських країн. Секретар Кіссінджер напевно розраховував на такий вислід, коли розпочинав останні старання довести до нового договору між Ізраїлем і Єгиптом.

Але, збільшена роля збільшує не тільки користі, але і небезпеки та відповідальність. Тільки майбутнє покаже, чи й наскільки нова роля ЗСА на Близькому Сході виправдається.

Спішімся помалу

Заки це число „Свободи" дійде до читачів, багато з них будуть в дорозі хто куди: одні вертаються з вакацій, інші ідуть на якусь з багатьох осель, ще інші довласних хат в горах чи над морем або в гостину до рідних чи на відвідини знайомих, користаючи з довшого кінця тижня у зв'язку зі Святом Праці в найближчий понеділок. З цієї самої нагоди та з думкою, що кінчається вакаційний сезон, протягом цієї вже п'ятниці й головно суботи, неділі й понеділка на шляхах Америки й Канади мчатимуть мільйони автомобілів. Еспанець сказав би, що в дорозі буде „тодо-ель мундо" — „цілий світ".

Великий рух на шляхах, як і закінчення вакаційного сезону та поворот до міст багато шкільної молоді дуже збільшують небезпеку нещасливих випадків на шляхах, на яких в такому часі „звичайно" гинуть тисячі осіб, десятки тисяч є покалічених, а матеріяльні втрати в пошкоджених чи і знищених автомобілях виносять грубі мільйони долярів. Звичайно, в кожному нещасливому випадку завинив „той інший", але це справи не змінює. На символічному „нагробнику" одного з підручників їзди автомобілем написано: „Тут спочиває водій, який мав право їзди, але згинув так, як би того права не мав". Тому то однією з пересторог для водіїв авт у збільшеному русі завжди було: вважайте самі і вважайте на того другого.

Статистика вже давно встановила, що однією з найбільших причин автомобільних нещасливих випадків є поспіх. Тому і пригадка та перестора перед цим останнім в цьому році автомобільним „великим ісходом": спішіться помалу!

Закордонний торговельний балянс ЗСА знову виявив надвишку

Вашінгтон. — Хоча протягом минулого місяця значно збільшився імпорт нафтової ропи, то закордонний торговельний балянс ЗСА все одно виявив надвишку, що становила 977.1 мільйона долярів. Повідомляючи про липневу надвишку, Департамент торгівлі зазначив, що це вже 7-ий місяць підряд, в якому торговельний балянс виявляє надвишку. Липнева надвишка була четвертою найбільшою в історії ЗСА, а в червні надвишка була рекордова, бо становила 1.74 більйона долярів. Протягом останніх 6-ох місяців 1974-го року закордонний торговельний балянс ЗСА виказував дефіцити.

Економічні дорадники Білого Дому і спеціялісти з приватного сектора твердять, що протягом другої половини цього року торговельний балянс також повинен виказувати надвишки. Вони вказують на факт, що в час, коли торговельний балянс ЗСА поліпшується, то торговельні балянси майже всіх конкурентів Америки погіршилися.

І. Вовгук

„ЗАКЛЮЧНИЙ АКТ" В РОЗУМІННІ ЦК КПСС

II

В другій частині лекції слухачам радиться наголосити, що „мирне співіснування, як специфічна форма клясового протиборства двох систем, в сучасних умовах конечне для всіх народів і країн", бо як альтернатива могла б виникнути нова світова війна. Тому, радить журнал, після доведення необхідности співіснування „в сучасних умовах", себто до певного часу, треба підкреслити, що „на сучасному етапі" його особливої актуальности набуває „використання досягнень науково-технічної революції, необхідні інтернаціональні зусилля різних країн, їхня співпраця". Всього того дуже потребує імперія СССР, щоб рятуватись від антиврожайного клімату деґрадуючого сільського господарства, переобладнати і поновити відсталу імперську промисловість здобутками науково-технічної революції і зміцнити військову міць „соціялістичної співдружби".

Підкреслюючи, що „мирне співіснування не послаблює антагоністичних протиріч між соціялізмом і капіталізмом, — головного протиріччя сучасної доби, не означає й відмовлення від клясової боротьби чи послаблення її", а є тільки „специфічною формою клясової боротьби у всесвітньому засязі", журнал радить вияснити слухачам, що співіснування детанту є тактикою у „міжнародних відносинах і не розповсюджується на клясову боротьбу всередині капіталістичних країн, а також і на національно визвольні рухи". Совєтський Союз, соціялістичні країни, — говориться далі, — вважають за свій обов'язок подавати всебічну підтримку і допомогу народам, що борються за своє національне і соціяльне визволення". Як то було у В'єтнамі; є в Португалії, та Близькому Сході, Сомалі, — скрізь, де можливо. А в себе, в московській тюрмі народів найменші домагання про забезпечення національних прав і гідности людської, передбачених конституцією, переслідуються і найжорстокіше караються. А проти спроб поліпшити соціяльні умови, існуючий стан в житті за московського соціялізму розправляються танками, як то було у Празі, згідно з брежнєвською доктриною.

* *

В третій частині лекції, за методичними вказівками журналу, буде наголошено, що співіснування ніяк „не розповсюджується на ідеологію". Від лекторів вимагається наголошення, що за сучасних історичних обставин „боротьба ідеологій стала одним з найгостріших факторів у клясовій боротьбі, в наші дні вона набула глобального засягу". Вона, пише журнал „Міжнародне життя", ставатиме ще гострішою в зв'язку з поширенням контактів між державами в економіці, науково-технічній співпраці, культурних зв'язках". Журнал радить пропагандистам і лекторам враховувати це і вказувати партійним кадрам на потребу бути пильними, щоб „під прикриттям обміну ідеями, людьми й інформаціями „не допустити ідеологічної диверсії". Пославшись на те, що СССР „завжди прагнув поширити культурні зв'язки", журнал твердить: „проте, ми за тим, щоб ті зв'язки були очищені від підривної скерованости", відбираючи потрібне від духово-культурного багажа інших країн. А багаж московського соціялізму, як було згадано, треба всіма силами і способами накидати капіталістичним країнам.

Ото ж, за співіснувальною логікою большевицького клану з Політбюро тільки СССР компетентний ширити багаж московського імперіялізму. А найменшу спробу поширити в московське царство ідеї протилежні тоталітарній системі вважаються порушенням зобов'язань „невтручання у внутрішні справи".

В своєму виступі перед учасниками завершальної зустрічі Л. Брежнєв з притиском остеріг високих архітектів співіснування, що ніхто не може, спираючись на якісь міркування зовнішньо-політичного характеру, пробувати вказати другим народам, як вони мають улаштовувати свої внутрішні справи". З притиском додаючи, що тільки він (нарід) має суверенне право вирішувати діла, встановлювати свої закони". А в тоталітарній системі СССР воля партії вважається всенародною. Всі лиходійства ЦК і партійного клану на різних ступенях імперської драбини робляться іменем народу.

Вже через 10 днів після лицедійства у палаці „Фінляндія" большевицька дипломатія заговорила про втручання в португальські справи, вбачаючи його в тому, що керівництво Спільного Ринку затримало „економічну допомогу Португалії. Посилаючись на Заключний акт, „Правда", повторивши осторогу Брежнєва (без знаків наведення), апелює до світової опінії, щоб „пригадати тим, хто продовжує втручання в діла Португалії, перешкоджаючи її народові вибрати собі майбутнє" („Правда", 10-го серпня). Це тоді, як на підтримку португальської комуністичної партії для формування нею португальського майбутнього ЦК КПСС витрачає до десяти мільйонів дол. місячно.

(Закінчення буде)

Мирослав Стиранка

ПОМИЛКОВА ОЦІНКА — ПОМИЛКОВІ ВИСНОВКИ

2

Таким чином в Україні наросла протягом останнього 15-річчя дійова верства українських патріотів серед молодого покоління, яка різними засобами веде боротьбу за права українського народу. І ця активізація передових представників молодого покоління має величезне, можливо переломове значення в сучасному періоді совєтсько-російського панування в Україні.

Ці процеси зайшли так далеко, що захопили навіть партійне членство в Україні, зокрема його верхівку з Петром Шелестом на чолі. Безумовно, совєтський тоталітарний режим всякими засобами намагається зліквідувати процеси відродження політичної боротьби в Україні. Але їх можна знищити тільки засобами масового терору й фізичної ліквідації на сталінський лад, чого робити сучасний совєтський режим не відважується. Тут саме в основному і лежить його слабість і через те, всупереч заходам, активний елемент в Україні й далі існує та діє.

Вплив активістів на маси

Важко сказати, чи ці активні елементи в Україні мають впливи на маси. На це великою мірою дали відповідь російські дисиденти, які стверджують, що тоді, коли вони відірвані від російських мас, національний опозиційний рух пов'язаний з масами. Інші говорять, що найважливішим сьогодні питанням у СССР є загострення національних проблем, таке загострення, що воно може привести до масових антиросійських виступів у пригожому моменті, подекуди бояться вони, що росіян винищуватимуть в деяких неросійських республіках.

Це теж великою мірою свідчить про те, що національна опозиція в Україні — це не горстка людей, відірвана від широких мас народу, що ці маси пасивно, наче вівці дають себе русифікувати, а то й великою мірою „записуються" в росіяни добровільно. При кожному тиску тоталітарної системи вона знаходить масових поплентачів. Нагадаймо собі „фольксдойчів" за нацизму.

Звичайно, що в Україні, можливо навіть більше, ніж в Грузії, Вірменії, чи в балтійських країнах, знаходимо вияви масового навіть опортунізму, а то й яничарства. Проте загально відомо, і помилкою є твердити протилежне, що „добровільне" погоджування батьків на російське шкільництво, деклярування російської мови за свою рідну — аж ніяк, в умовах відомого совєтського тиску, не можна назвати добровільністю. Проявів такої „добровільности" знаходимо в СССР чимало і в інших галузях життя, не тільки в національній.

Проте робити з того висновки, що майже половина українського населення це сьогодні „мертві душі" для України, як це робить В. Гришко, вказує на повну зневіру в сили нації, хоч в іншому місці той же сам Гришко на диво говорить про потребу спиратися на власні сили. На підставі його міркувань можна зробити собі такий образ сучасної ситуації в Україні: там є невелика горстка української опозиції, яка перебуває в ліквідації під ударами терористичної совєтської системи. Маси пасивні, без спротиву піддаються русифікації, а то й потурають їй. А далі, на підставі того, читач, який прийме це за чисту монету, може сказати: Не тратьте, куме, сили, — спускайтеся на дно.

Тим часом воно аж зовсім не так. В. Гришко критично ставиться до революційних рухів, хоч історичні факти з визвольної боротьби різних народів вказують і виявляють, що без такої, часто безнадійної, революційної дії жаден народ ще не визволився. Цим ми не хочемо сказати, що на сьогодні нам принесла б користь якась революційна боротьба в Україні. Погоджуємося, що на сучасному етапі тактика боротьби, що її застосовано в Україні, — відповідає потребам часу. Але водночас хочемо ствердити, що безнадійна нібито, на його думку, і непотрібна боротьба УПА-ОУН мала свій великий позитивний вплив на перетворення українців у модерну націю.

Традиції цієї боротьби ще дотепер живуть, вони яскраво відбиваються на способі мислення, на формуванні психіки сучасного покоління, і то не тільки в Західній Україні. Не самим Львовом захоплювався Симоненко, а пов'язаним з цим Львовом чином. Це саме стосується і до довоєнної революційної діяльности ОУН в Західній Україні, хоч вона мала куди більше льокальний характер, ніж пізніша дія УПА-ОУН.

І коли сьогодні з усією певністю можна твердити, що Західня Україна є й далі, може ще більше як за Польщі, твердинею патріотизму і відпору, то з такою певністю можна сказати, що вимішання західньо-українського населення зі східньо-українським дало свій великий позитивний вплив на формування психіки сучасного українця. Смімо твердити, що без цього нібито „безнадійного" революційного руху, який протривав майже 10 років, не були б виросли такі тверді постаті борців за права власного народу, яких сотнями, а може й тисячами зустрічаємо сьогодні в Україні.

(Закінчення буде)

Володимир Мацьків

ДУМКИ ПІД КІНЕЦЬ ВАКАЦІЙ

Місяць серпень добігає до кінця, а разом з тим і час вакацій. Не маю на увазі вакацій для дорослих, але вакацій для дітей і молоді, які розпочинають важливу і не дуже легку працю, і яка, по її успішному закінченні, має долучити молодих людей до цієї групи громадян, до якої вони самі своєю працею та успіхами в школах признаються.

Деякі знайдуть своє місце між науковцями та іншими людьми з високошкільною освітою. Інші задовольняться середньою освітою та стануть шукати відповідної праці. Але будуть і такі, які, не зважаючи на допомогу батьків і школи, великих успіхів у шкільній науці не доб'ються. Але і вони будуть мусіти жити і знайти для себе відповідну працю й засоби до життя, хоч не всім і не завжди та праця буде подобатись. Це тому, що кожна людина є інша і її здібності є теж інші, бо не всі обдаровані талантами, і не всі обдаровані порівну.

З того бачимо, що про долю людини не завжди рішає її походження, чи бажання й допомога батьків та матеріяльні засоби, які вони посідають, але головну ролю відограє освіта, яку особа осягнула своєю працею, і тому про ці справи варто постійно повідомляти не тільки дітей і молодь, але і їх батьків. Хоч це справа загальновідома, але часто так буває, що не всі батьки хочуть та можуть відповідно впливати на своїх дітей, на жаль, зустрічаються у нас випадки, де діти навіть інтелігентних батьків, з вищою освітою, марнуються і, як каже примовка, „сходять на пси".

Як доказує досвід останніх літ, українці, що опинилися поза рідною землею, відограють ролю своєрідних амбасадорів вільної України. Тому не диво, що про Україну та її справи появляється щораз більше голосів у світовій пресі, в парляментах та урядах впливових держав, і це все наносить відчутних ударів нашим поневолювачам.

Але з другого боку можна запримітити свого роду збайдужіння серед нашої спільноти, міжпартійні незгоди, а особливо відплив поважної частини нашої молоді від свого національного пня через мішані подружжя, занедбування рідної мови та подібне.

Тому про це слід подумати саме тепер, перед початком нового шкільного року. Це відноситься в першу чергу до наших батьків, що мають дітей у шкільному віці, та всіх чинників, що стоять у проводі нашої спільноти. Нам треба сумлінно застановитися над питанням, чому наша молодь цурається рідної мови, чому наші школи світять пусткою, чому стільки мішаних подруж? Рівночасно треба шукати відповідних засобів протидіяння, і за всяку ціну їх реалізувати.

Дуже поважним засобом проти асиміляції нашої молоді повинна бути школа українознавства. Треба тільки подбати, щоб всі наші діти і вся доростаюча молодь ходили до неї з переконанням та користали з її виховних та навчальних починів.

Але, як виявляє практика, не всі наші діти користають з таких шкіл, а навіть деякі учні тих шкіл ставляться до них вороже, бачучи, що їх товариші та сусіди мають суботу вільну і використовують її по-своєму бажанню.

Тому наші провідні чинники повинні подбати, щоб усі школи українознавства були так зорганізовані й обладнані, щоб вони викликували зацікавлення у дітей та мали притягаючу силу. Треба поставити школу на належному педагогічному рівні, подбати про відповідно зреформовані програми, добре продумані підручники, а перш за все, про добре підготованих учителів.

Саме це було б притягаючим чинником для дітвори, та тим самим, вона, пізнавши, хто вона є, полюбила б рідну мову та нею послуговувалась, старалась би докладніше її вивчити, пізнати рідну культуру та наше минуле.

Без знання рідної мови, своєї культури та історії, людина ніяк не може відчувати приналежности до свого народу. Вона не може нічого прочитати, не може зрозуміти ніякої доповіді, чи проповіді в церкві, не потрапить брати участи в Богослуженні в своїй церкві. Одним словом, вона почувається „чужинцем" навіть серед членів своєї родини та в рідному середовищі.

Правда, і тут бувають винятки. Деякі молоді люди, які з різних причин не могли пізнати рідної мови, стараються її пізнати в пізнішому віці. Радісною несподіванкою була вістка в „Свободі" з 13-го серпня про те, що ось знайшлася група нашої молоді, яка дотепер не знала рідної мови, або знала її недостатньо, і заявила, що хоче навчитися своєї української мови, нею говорити, і саме тому прибула на Союзівку на курс української мови.

Для студентів, що студіюють в університетах, відкриваються щораз більше курсів української мови та літератури. Ось у цьому році в коледжі св. Йосифа у Філядельфії, що його провадять оо. Єзуїти, розпочнеться курс української мови для тих студентів, що української мови не знають, або знають її замало. Треба тільки подбати, щоб цим курсом скористалося якнайбільше нашої молоді, яка затратила знання рідної мови.

Дуже переконуючим прикладом для зденаціоналізованої нашої молоді, та і старших, є дані, що їх читаємо в канадській пресі, а саме: що п. Антон Гардбред повернув до прадідного прізвища Антін Твердохліб. Маймо в Бозі надію, що таких мудрих людей буде щораз більше. Всі перелітні птахи повертаються туди, куди їм призначено від віків. Стараймося, щоб і люди туди поверталися.

В. Давиденко

ПРО ДВА СЛОВНИКИ

4

При слові „білет" стоїть у „Словнику слів..." буква „р", отже „рідковживане", а мусить бути „квиток". Чому? Ніяких доказів і пояснень на це автор не подає, хоч від слова „білет" маємо похідні „білетер", „білетний". При слові „безнастанно" також стоїть „рідковживане". Чому? Таж це абсолютний синонім слів „невпинний", „неповсякчасний", „безупинний". А замість „безнастанно" автор пропонує слово „завжди", що має інше значення. Слово „безтямний" проф. Огієнко відкидає з українського лексикону, хоч уживали його і Леся Українка і Франко. Відкидає також і „бинду", синонім „стрічки", що його вживав Коцюбинський, відкидає поширене народне слово „бленяти", а залишає тільки „мекати". Усуває слово „божеський", що його раз-у-раз зустрічаємо в Кулішевому перекладі Біблії. Не розрізняє річок Буг і Бог, хоч це дві окремі річки, з яких одна випливає на Львівщині, а друга на Київщині. В совєтських підручниках географії залишають для двох цих річок одну назву з додатком „Південний" і „Західній". Забороняє вживати конструкції „на Україні", якої не раз уживав Шевченко і яка незнати з яких причин породила в нашій пресі бурхливу дискусію, бо, мовляв, можлива лише конструкція „в Україні", якої також уживав Шевченко. Проскрибує слова „бурити", „вганяти", „вергати". Усуває „верету" як синонім „рядна". Як рідковживані слова вважає „винахід", „втинати", „витинати", „весняний". Слово „виключно" зараховує до русицизмів, хоч його теж уживала вся Україна, а „віддзеркалювати" — до польонізмів, хоч це слово незалежно від його походження вже давно ввійшло до основного лексичного фонду нашої літературної мови.

Незнати з яких причин автор „Словника слів..." викреслює з нашого лексикону слово „відчалити", а значить і „причалити", як другий відмінок від слова „вітрець" подає непоправну форму „вітреця". Забороняє вживати слова „годний — годен", що їх уживали не тільки Коцюбинський, а й навіть Бажан, викидає слова „єство", „загальник", „закаляти", „заощадити". Замість слова „зволоч", як його вимовляють галичани, проф. Огієнко пропонує російське слово „сволоч", поминаючи українську „наволоч". Викидає прийменник „зі", хоч був він у всіх граматиках поруч із „з", „із", навіть „ізі" та „узо". „Здогадний" у нього рідковживане слово, отже не рекомендоване для вжитку, а „припустимий" з неукраїнським закінченням — нормативне. Народнє слово „зрілий" подає чомусь як архаїзм. Виходило б замість „зрілий юнак" треба казати „стиглий юнак".

Переглядаючи далі „Словник слів...", натрапляємо на такі дивовижі: „католицизм" нібито не вживане в українській літературній мові слово, а має бути лише „Католицтво", дармащо ці слова є абсолютними синонімами. „Квасний" — рідковживане слово, отже підлягає остракізмові. „Кожа" — русицизм, „шкіра" — не рекомендоване для вжитку слово, а має бути тільку „шкура". Навряд чи хто з українців погодиться шкіру на своєму обличчі називати „шкурою". „Критися" — чомусь архаїзм, „крізь" — слово, що його знає кожна українська дитина, рідковживане, російський „крюк", що по-українському означає „гак", автор словника подає як синонім слова „цвях". „Стяжку" також викидається з української літературної мови, як польонізм, хоч його не раз уживав Панас Мирний і реєструють всі совєтські словники.

Подекуди зустрічаємо в „Словнику слів..." неоправдані спрощення в перекладах фразеологізмів. Ось так „заключати мир", замість „укладати, підписувати мировий договір" автор пропонує віддавати одним словом „замиритися". Слово „молодіж", якого не знає українська літературна мова, пропонує як нормативне поруч з молоддю. „Настоящий — виразний русицизм, має бути тільки „правдивий", а не „справжній". „Обеззброювати" подає з одним „з".

Очищаючи українську літературну мову від русицизмів, рідковживаних слів і польонізмів, проф. Огієнко вводить виразно обласне слово „оп'ять", як рівнозначник „знову", „знов". Викидає слова „очевидно", „паленіти", „пересічний", „покушати" в значенні спробувати, покуштувати, „пощадити", „пуделко", що віддавна зайшло з польської мови в українську літературну. „Сигару" подає неправильно як синонім „цигарки". Викидає „смаглявий", а слово „сплячий" заступає словом „сонний", що має інше значення. В слові „старшина" подає два наголоси з одним значенням, хоч, як відомо, „старшина" з наголосом на останньому складі означає військового зверхника, а з наголосом на другому — збірне поняття від старшин. „Стодола", згідно з автором, рідковживане слово, „клуня" — рекомендоване, хоч на західньоукраїнських землях „клуні" не знають. Замість „стинати" автор вимагає писати лише „рубати", тим самим збіднюючи нашу мову. „Совість" трактує як архаїзм. Замість назви польського міста „Тарнів" пропонує „Тернів", відсутнє в нашій географічній номенклятурі. Зареєстроване в наших академічних словниках слово „трам — трям" заступає словом „сволок" з вужчим значенням. „Трунок" — слово, що означає спиртовий напій, автор викидає з української літературної мови, а замість нього вимагає вживати лише „напій", „питво", „пиття", хоч

(Закінчення на стор. 3-ій)

Курси Українознавства „Р. Ш.", Відділ УККА в Боффало

Шкільний рік 1974-75 дав українській громаді в Боффало чергових абсольвентів „Рідної Школи", які закінчили вивчання українознавства кінцевим іспитом зрілости. Іспит відбувся ще в лютому ц. р. в днях 15 і 22-го в приміщенні цілоденної парафіяльної школи св. о. Миколая, з якої користає також і „Рідна Школа". Іспит склали всі 11 кандидатів. Представимо їх, придержуючися черги зліва поміщеної тут репродукції таблю: Діяна Стасюк, Орест Цьолко, Діяна Гаврилюк, Уляна Гаврилюк, Іван Яремко, Христина Стасюк, Теодор Лехман, Зіна Дмитріюк, Борис Лоза, Наталія Дмитріюк, Андрій Пришляк. Назвемо при тому вже й членів Іспитової комісії, придержуючися цієї самої черги: Інж. Роман Шумовський, — учитель історії, Неоніля Стецьків — учителька української мови й літератури та керівник кляси, о. д-р Павло Івахів — учитель релігії, проф. Олександер Бережницький — учитель географії і директор д-р Михайло Лоза — учитель української мови й літератури та керівник кляси в перших двох роках (1971-73, заступник голови Іспитової комісії, проф. Осип Залеський — інспектор школи і голова Іспитової комісії (в центрі таблью). Дві учениці — Діяна й Уляна Гаврилюк склали іспит з оцінкою „відмінно" і „дуже добре", шестеро з оцінкою „дуже добре", двоє з оцінкою „добре" і один учень з оцінкою „достаточно".

Стан учнів протягом чотирьохрічного навчання був різний. В 9-ій клясі було 19 учнів. З них до матурального іспиту дійшло 9. Дві учениці, які склали іспит, прибули до цієї групи на третьому році навчання. Для докладнішого образу плинности числа учнів подамо їх кількість в кожному навчальному році: 1971-2 — 19 учнів, 1972-73 — 15 учнів, 1973-4 — 15 учнів, 1974-5— 11 учнів.

М. Л-а

ПРО ДВА СЛОВНИКИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Огієнко рішуче обстоює написання слова „хрестити" і твердить, що упорядкований на основі постанов Правописної комісії 1927 р. в Харкові словник Г. Голоскевича подає, крім „правильних форм" „хрест", „хрестоносець", „Хрещатик" та ін. „христини", „христитися", „хрищення" та ін. „Це, — пише він, — відкрите потоптання тисячолітнього свого церковного правопису, зроблене без жадного порозуміння з Церквою". „Хто, — пише він далі, — міг спинити блюзнірство над тисялітньою церковною і релігійною традицією напису святих слів: Хреститель, Хрещення, хреститися?"

Згідно з проф. Огієнком виходить, що „спинив це блюзнірство" ніхто інший як, пише він, „відомий і сильний мовознавець" академік Л. Булаховський", який, два перші слова можуть бути рідиною безалькогольною. „Учащати" на думку автора полонізм. Чомусь він вважає, що слову „хай" треба віддавати перевагу супроти „нехай", не даючи при цьому ніяких пояснень щодо вживання першого і другого. Слово „зимно" неслушно вважає за анахронізм.

На окрему увагу заслуговує трактування автором слів „христини", „христитися". Він вважає в своєму „Словнику слів" ці форми за єдиноправильні. А проте, в своїй книжці „Наша літературна мова" (1959 р.) присвячує проблемі написання цих слів цілий розділ під назвою „Мовознавчо - богословський нарис". Тут проф. зредагувавши в 1945 році новий совєтський правопис, „запримітив непорозумін н я з формами „христити", і вже постановили писати так, як утерлося в тисячолітній українській традиції".

Погоджується проф. Огієнко з Л. Булаховським, до речі російсько - українським лінгвістом, і з тим, що з української абетки викинено букву „ґ" — із застереженням, що вживати її треба лише в словах із народної мови: „ґанок", „ґелґати", „ґирлиґа" та ще півтора десятка слів.

Згадані вище проскрибовані проф. Огієнком „рідковживані" слова", „полонізми" і „русицизми" — це тільки частина того що вибрано з його словничка. Але й того вже досить, щоб поставитися до цього словничка із застереженням і для безкритичного вжитку не рекомендувати.

Парадоксально виглядає те, що розглянений на початку совєтський словник Української мови з більшою толерантністю ставиться до так званих обласних слів, архаїзмів та рідковживаних слів, не відкидаючи їх із лексичного фонду української мови, хоч натомість рясніє він русицизмами. Занадто пуристичний підхід проф. Огієнка при укладенні „Словника слів..." звів його на манівці, які збіднюють нашу мову і не в одного з читачів його словника викличуть заперечення, а то й зіб'ють з пантелику тих, які добре літературної української мови не знають.

Кожна літературна мова, як дерево з окремих галузей, твориться з діялектів. Поставши на основі східньоукраїнських говорів, наша літературна мова недостатньо використовувала західньоукраїнські діялектизми, а в 30-их роках уживання їх в пресі вважалось навіть за політичний злочин. Однак, для прикладу, проскрибований „відтак" уже ввійшов у літературну мову на підсовєтській Україні. А пригадую факт, коли у харківському видавництві „Радянська Школа" за слово „смерека" мовний редактор одержав п'ять років концтаборів.

Наша мова, як і кожна мова, невпинно змінюється, відкидає певні слова і обростає новими, які жадним пуристам не виполоти як бур'ян, бо часто ті „бур'яни" розцвітають чудовим цвітом. Не мусить нехтувати літературна мова, а передусім церковна, і архаїзмами, які надають їй певної урочистости. Це ідеолог ЦК КПУ Маланчук в розпалі русифікації, в 1973 році, повчав письменників, щоб „не засмічували українську мову застарілими словами, діялектизмами та галицизмами", І, підтримуючи його, директор Інституту Літератури УССР Шамота обурювався, що „досі в журнальних публікаціях натрапляємо на штучні, застарілі „часопис" (замість „газета"), „відсоток" (замість „процент"), „набуток" та інші слова.

Білодіди, маланчуки та щамоти минуть, і слід по них западеться, а українська мова, хоч як її русифікують в Україні, житиме вічно. Не гальмуймо ж її розвитку бодай на еміграції.

(Кінець)

Пікнік інженерів Торонта

Хтось скаже: Ну, ще один пікнік... Також не має про що писати. А я скажу: Так, ще один. Але цілком інакший. А був він з початком літа, у неділю 29-го червня, на оселі „Полтава". Всі зустрілися коло каплички, Служба Божа в тінях дерев, радісна соняшна погода, легенький легіт, спів мушок і комарів, ... і в тій відпруженій, спокійній атмосфері несподівано сильна, глибока проповідь о. Остафійчука. Не часто таку чується...

А потім помандрували всі у розшуках „хатки в лісі", що належить членові товариства, інж. Дейчаківській, де всі вмираючі зі спраги і голоду мали знайти свій рятунок... А після смачного обіду, який підготовили пані, дружини інженерів, та який почався і кінчився молитвами о. Остафійчука, та старшого о. Романчукевича, батька одного з членів Т-ва, зачалася формальна частина.

Голова Т-ва, інж. Є. Дуткевич привітав усіх, навіть з Лондону, Гамільтону, Кіченеру... і Сарні та на радість присутніх сказав, що сьогодні не буде формальної програми. Додав тільки, що сьогоднішній пікнік дуже особливий. Бо тут, члени Т-ва хочуть сказати своєму скромному, працьовитому, завжди усміхненому довголітньому секретареві Петрові Гамулі: „Дякуємо за дотеперішню працю, та бажаємо сили до дальшої." Чи хтось бачив, щоб десь так вшанували секретаря? А яка організація могла б існувати без доброго секретаря? Хтось в Товаристві мав добру ідею!

І тут голова, інж. Дуткевич додав, що колеги, (а всі в товаристві Перта Гамулу дуже люблять,) зробили йому з нагоди новосілля малу несподіванку, „дарунок у коверті" ... Під гучні оплески вийшов збентежений інж. Гамула, сердечно дякував за пам'ять, увагу і дарунок, який рішив у цілості передати на Енциклопедію Українознавства у Сарселі. Заокругливши поважною сумою число дарунка, пожертвував нацю ціль 300 долярів!

Ну і що ж, дорогий читачу, чи можна про такий пікнік не згадати?

Усі сиділи до пізна говорили, не поспішали. Хіба на таку товариську атмосферу є час у Торонті? А вона з'єднує членів, зближає їхні родини, та піддає багато нових думок для дальшої праці.

Оксана Б. Соколик

В Колегії св. Андрея...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

входять у програму Релігійного відділу Гуманістичного факультету Манітобського університету і всі зараховуються в програму В. А.

Українознавство

Курси з українознавства, які подається в Колегії св. Андрея, входять у програму Славістичного відділу Манітобського університету і всі вони враховуються в програму В. А. Цього року їх буде 4. Це слідуючі курси:

52.091 — Початкова українська мова. Основне ознайомлення з граматикою, розговірні вправи, композиція та вправи лябораторії — це головне завдання цього курсу. Курс повний і він буде поданий у часі академічного розподілу слот 4. Цей курс буде викладати о. декан проф. Олег Кравченко.

52.127 — Розговірна українська мова. Сама назва курсу вказує, що завданням його є мовні вправи студента. Плавність і коректність мови — це основна ціль курсу. Стисліше, в програму курсу будуть входити вправи в читанні, писанні та в складанні й виголошенні промов. Цей курс буде викладати Стефанія Юрківська у вівторок і четвер ввечорі від год. 7 до 9:30.

52.249 — Слов'янська мова в українській редакції. Це початковий курс до студій церковно-слов'янської мови в українській редакції. В програму курсу входить ознайомлення з граматикою, читання та переклади вибраних текстів. Цей курс буде викладати професор Колегії св. Андрея д-р Юрій Мулик-Луцик у часі за домовленням із студентами.

52.352 — Українська полемічна література. Студії головних течій у царині релігійного й ідеологічного мислення в добу шістнадцятого і пізніших століть та аналіза вибраних творів того часу. Курс буде викладати проф. Ю. Мулик-Луцик у часі за домовленням із студентами.

Реєстрація на вищеподані курси буде тривати від 8 до 12 вересня. Перший день студій — у вівторок 16 вересня.

Богословський факультет

Зголошення кандидатів на богословські студії в Колегії св. Андрея продовжуються далі. Досі на студії богословія зголосилося 9 кандидатів, хоч не всі зголошення оформлені остаточно. Останній день реєстрації на богословські студії — понеділок 15 вересня. Навчання на Богословському факультеті починається у вівторок 16 вересня.

Цього року у викладовім персоналі Богословського факультету Колегії заходить зміна. Магістер Роман Єринюк взяв відпустку на дворічні докторські студії в Европі. Він був деканом студентів та неповноштатним викладачем Колегії. На опорожнене місце декана Дирекція Колегії запросила абсольвента Колегії, Андрія Сірого, а на повноштатного викладача Богословського й Гуманістичного відділів Дирекція запросила прот. С. Ярмуся, дотеперішнього редактора „Вісника".

Адреса Колегії св. Андрея, на яку можна зголошуватися по інформації: St. Andrew's College in Winnipeg, University of Manitoba, 475 Dysart Road, Winnipeg, Manitoba. R31 2M7.

Книжки до набуття:

Д-р Михайло Данилюк: На медичні теми — Лікарський довідник	$ 7.00
Д-р Михайло Данилюк: Повстанський записник	1.75
Д-р Лука Луців: Василь Стефаник — співець української землі	8.00
Д-р Лука Луців: Іван Франко — борець за національну і соціяльну справедливість	6.40
Д-р Лука Луців: Тарас Шевченко — співець української слави і волі	1.20
Д-р Лука Луців: Маркіян Шашкевич — Біографія і характеристика творчости з додатком усіх оригінальних творів	1.00
Д-р Лука Луців: Ольга Кобилянська. В сторіччя її народин	.40
Д-р Лука Луців: Іван Франко — життя і творчість	.40
Іван Керницький-ІКЕР: Будні і неділя	$ 5.00
Іванна Савицька: З пташиного лету — Образки сучасного — Дружні усмішки — Репортажі	5.00
Антін Драган: Мука Мишуга	10.00
М. Сосновський: Дмитро Донцов — політичний портрет	12.00
Шевченкові думи і пісні — Shevchenko's Thoughats and Lyrics	.50
Володимир Кедровський: Обриси минулого	1.20
А. Драган: Український Народний Союз у минулому і сучасному	.60
Валентин Мороз: Бумеранг — твори	7.75
Остап Тарнавський: Брат Братові. Книга про ЗУАДК	5.00
М. Прокопів: З Городисланич у світ широкий	2.00
Панас Феденко: Минуло півстоліття. Зимовий похід Армії УНР 1919-20	1.00
Авраам Шіфрін: У совєтській катівні	1.00
Федір Дудко: Моя молодість	1.50
Дашкевич Р.: Артилерія Бригади ОС в боротьбі за Київські Золоті Ворота	2.00
Любов Коленська: Павлів тріюмф	4.50
За волю України. Історичний Альманах УСС	10.00
Кобець О.: Записки полоненого	2.00
Липа Ю.: Призначення України	1.00
Наш Львів	1.00
Пастернак М.: Українська жінка у хореографії	2.50
Прокопів: По п'ятдесят шість роках на Україні	[illegible]
Ріпецький Ст.: Українське Січове Стрілецтво	3.00
Бібліографія джерел до історії УСС	1.00
Сімкнців: Спогади Богданівця	1.00
І. Соневицький. Артем Ведель і його музична спадщина	3.00
Микола Палій: Етсетера — Кантати	1.00
о. Николай Вояковський. А те, що минуло...	2.50
Костюк Г.: Теорія і дійсність	3.00
Удовиченко А.: Третя Залізна Дивізія. Рік 1919.	7.00
Кедрин І.: Паралелі в історії України	3.00
Городиський Орест: Ген. Турчин — Особистий приятель през. Лінкольна	1.00
Лозинський, др. Михайло: Галичина в рр. 1919 і 1920	5.00
УСС 1914-1974 — Укр. Січове Стрілецтво і Мазепинська Ідея, Братство УСС в 60-річчя	1.50
З. Терлецька: Українські страви	7.00
Олесь Бабій: Дві сестри	3.00
Ярослав Гриневич: Доля України на митарствах	2.00
Українські юристи під судом КГБ	2.00
Володимир Галан: Батерія Смерти	5.00
Марта Тарнавська: Хвалю ілюзію	2.00
М. Грушевський: Історія української літератури	36.00
Роман Купчинський: Скоропад. Ілюстрації Едварда Козака	3.50
Леся Лисак: Терпкі пахощі	5.00
Контрасти. Збірка молодечої творчости	3.50
А. Глібів: Байки	2.25
Микола Погідний-Угорчак: Чарівний діямант	3.50
Д-р Ю. Кмжицький: Нарис історії римської літератури	5.00
Іван Керницький: Перелетні птахи	1.00
Василь Волицький: Дещо про Рогатин і про Рогатинську Приватну Українську Гімназію	2.00
Леонід Полтава: Валторна. Збірка поезій, лірична	1.50
Олена Василева: Коли орбіти схрещуються	6.00
Юнацтво в обороні Рідної Землі.	2.00
В. Витвицький: Гайворонський — Життя і творчість	3.00
Василь Софронів-Левицький: Липнева отрута	6.00
Алла Коссовська: Паморозь (Поезії)	1.00
о. Ізидор Сохоцький: Визвольна боротьба Західньо-Українських Земель у 1918-23 р. р.	3.00
Міра Гармаш: Марія Люїза	3.00
Міра Гармаш: Віднайдені роки (поезії)	1.75
Міра Гармаш: Райдуга в пітьмі (поезії)	2.25
Олександер Врик: П'ять перед дванадцятою	6.00
Богдан Попович: Під українським небом (спогади)	3.50
Книжковий знак шестидесятників	15.00
Олександер Врик: Тернистий шлях Українського Уряду (1918-1921)	4.00
Леся Храплива: Далеким і близьким — збірні	3.50
Український вісник — випускVI. — Самвидав — журнал з України	$ 5.00
В. Софронів: Під веселим оборогом	5.00
Мілена Рудницька: Невидимі стигмати	15.00
Алла Коссовська: Двісті перший	1.00
В. Софронів Левицький: Юнак скоморох, п'єси для молоді	6.00
Наталія Полонська-Василенко: Історія України, І том (до половини XVII сторіччя)	15.00
Валентин Сім'янців: Студентські часи — спогад	3.00
Іван Світ: Українсько-Японські взаємини в рр. 1903-1945	8.00
Р. Володимир: Палкі серця	2.50
Едвард И. Ц. ван Готеген: Моя зустріч з УПА	0.70
Анатоль Юриняк: Камікадзе падає сам. Оповідання й фейлетони	$ 4.00
М. Понеділок: Рятуйте мою душу — повість	8.00
Едвард Козак: Гриць Зозуля	8.00
Роксa Смеричинська-Шульова: Основи музичного мистецтва. Теорія й історія	8.00
Іван Овечко: Вибрані статті	3.00
Іван Овечко: Чехов і Україна	5.00
Іван Франко: Твори, 20 томів	$80.00
Микола Ковалевський: При джерелах боротьби — спомини, враження, рефлексії	3.00
Данило Шумук: За Східнім обрієм — спомини	8.75
Богдан Цимбалістий: Проблема ідентичности — Україна чи Америка?	1.50
Д-р Юліян Вассиян: Твори І. Степовий сфінкс	10.00
Богдан Лепкий: Казка мого життя	4.00
Антін Рудницький: Українська музика — історично-критичний огляд	12.50
ІСТОРІЯ ХВОРОБИ ЛЕОНІДА ПЛЮЩА, упорядкування і коментарі Тетяна Ходорович	4.90
Василь Чапленко:	
Пиворіз — історично-побутова повість	3.00
Спрага безсмертя — оповідання, п'єси	3.00
Зойк та інші оповідання	1.50
Чорноморці — або Кошовий Харко з усім товариством — історичний роман	3.00
Драматичні твори — збірка п'єс	5.00
Дещо про мову — збірка статей	1.00
Нові знадоби до етногенези слов'ян та ін.	2.00
Муза та інші оповідання	.75
У нетрях Копет-Дагу — повість	1.00
Мова „Слова о полку Ігоревім"	.75
Адигейські мови — ключ до таємниць нашого субстрату	2.00
Уводини до мовознавства	.75
Загибіль Перемітька — повість	3.00
Гава Ісько — віршована бувальщина	.75
Пропащі сили. Українське письменство під комуністичним режимом (1920-1933)	2.00

Належність за книжки посилати ТІЛЬКИ чеками або Поштовими Переказами. До грошевої посилки долучити 18 центів кошти пересилки від 1 книжки і 5% стейтового податку з Ню Джерзі.

SVOBODA

81-83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

ДОВІДНИК ПРО УКРАЇНЦІВ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

кий, який успішно працює за своїм фахом за власними проєктами в місті Філядельфії, з розбудовою Темпел університету включно; Тетяна Кравців — мистець — графік, яка постійно працює над оформленням книжок і жіночих журналів, д-р Наталія Пазуняк, викладач Пенсильвенійського університету.

Редакція розподілила працю поміж собою і звернулася з проханням до осіб поза своєю Колегією опрацювати деякі теми.

Так автором вступу й загальної статті про українців в Пенсильвенії є д-р Ол. Лужницький; о. д-р Попівчак опрацював тему Української Католицької Церкви; о. мітрат Ст. Біляк написав про Українську Православну Церкву. Михайло Елько подав огляд історії українців у Філядельфії; інж. О. Черняхівський зробив огляд культурних осягів українців в Пенсильвенії, Ксеня Одежинська, заавансована студентка Темпел університету з головною ділянкою студій — преса етнічних груп, опрацювала тему української преси в Пенсильвенії; Марія Ганусей зробила огляд музичних осягів українців нашого стейту, д-р Анна Бойцун, літературознавець, опрацювала тему шкільництва; окрема стаття буде посвячена діяльності наукових установ і професійних організацій. Мих. Елько опрацював спортову ділянку; окрема стаття присвячена осередкові Піттсбургу й околиці. Обкладинку для книжки виконала Тетяна Кравців. Вже сам розмір книжки, 120 ст. з ілюстраціями, вказує на те, що це є радше збірник інформативного характеру, своєрідний огляд, а не дослідча праця. Книжка розрахована на широкого читача. Многогранний характер змісту довідника має на меті накреслити виразні контури українського життя і характеру поселення та заохотити читача до глибшого і дальшого знайомлення з українським світом, залежно від аспекту зацікавлення.

Для того, щоб ця книжка побачила світ, потрібні фонди. Адже гарне оформлення її є конечністю, а воно коштовне; тому то Комітет заохочує читачів цієї статті причинитися своєю щедрою пожертвою на видання цієї книжки. Тільки зрозуміння і готовість громади допомогти запевнить появу цього довідника.

Крайова конвенція Демократичної партії відбуватиметься в Ню Йорку

Ню Йорк. — У середу, 27 серпня, 20-членний Комітет Демократичної партії, завданням якого було підшукати місто на Крайову конвенцію тієї партії в 1976-му році, під час якої будуть обрані демократичні кандидати на президента і віцепрезидента ЗСА, рішив, що ця конвенція відбуватиметься в Ню Йорку. Спочатку існувала можливість, що комітет вибере Лос Анджелес, але остаточне рішення впало в користь Ню Йорку, цього найбільшого міста в Америці. Конвенція розпічнеться 11-го липня наступного року і проходитиме в приміщеннях нового „Медисон Сквер Гарден". Досі в Ню Йорку відбулися тільки дві крайові конвенції головних американських партій: Демократична партія мала свої конвенції тут в 1868-му та 1924-му роках. Демократи рішили відбути тут свою конвенцію також в 1976-му році з огляду на те, що Ню Йорк має більші, кращі і доступніші готелі, конечні для великої кількости делегатів, які прибудуть на конвенцію.

Посадник Абрагам Бім вітав це рішення демократів, заявляючи, що вибір доказує, що Ню Йорк далі є „головним містом ЗСА" та, що конвенція дуже спричиниться до полегшення теперішньої фінансової кризи міста. Коментатори підраховують, що з конвенції вплине коло 200 мільйонів долярів в економіку міста.

Гаіле Селяссі помер на 83 році життя

Аддіс Абаба, Етіопія. — В середу, 27 серпня ц. р., помер тут у своєму мешканні, ізольованому від часу перебрання влади військовиками, останній імператор Етіопії Гаіле Селяссі. Помер на 83-му році життя. Селяссі, який керував державою 57 років, був абсолютним монархом імперії, яка існує 3,000 років.

В урядовому повідомленні сказано, що тіло покійного імператора знайдено в його помешканні. Від 12-го серпня 1974 р., тобто від часу коли військовим переворотом усунено його від влади, Гаіле Селяссі перебував під гострим наглядом військовиків в одному із своїх палаців в Аддіс Абаба, не маючи фактично жадного впливу на хід подій в його країні.

Гаіле Селяссі довго змагався за привернення самостійности своїй країні, головно після окупації Етіопії італійськими військами Беніто Муссоліні в 1936 р. Він не знаходив жадного зрозуміння в тодішній Лізі Націй, яка навіть не хотіла погодитись на його виступ. Після закінчення Другої світової війни Етіопія (тодішня Абесинія) одержала в рекомпенсату італійську колонію Еритре, однак імператор ніколи не міг забути Лізі Націй понижуючого трактування його особи. Селяссі часто називали „залізною людиною", але багато вважали його також великим гуманістом, який пробував піднести життєвий рівень населення Етіопії. Він розбудовував державні школи, підносив освіту, переводив в останніх роках земельну реформу. Йому приписують також ініціятиву створення Організації Африканської Єдности в 1963 році.

Президент Форд в імені американського народу висловив співчуття етіопському народові і родині покійного імператора.

Президент Ізабелла Перон призначила нового головнокомандувача

Буенос Айрес. — У середу, 27 серпня, президент Ізабелла Мартінез де Перон призначила нового головнокомандувача для арґентинської армії, щоб задовольнити вимоги незадоволених старшин, які протягом останніх двох днів вимагали усунення з цього посту генерала Альберта Нуми Ляпляне, якого вважали „надто близьким прихильником" теперішнього уряду. На місце ген. Ляпляне був призначений ген. Хорхе Віделя, знаний зі свого ворожого наставлення до уряду Ізабеллі Перон. Президент Перон була змушена призначити генерала Віделю, бо країні загрожував бунт армійських старшин і могло навіть дійти до державного перевороту. Призначення нового головнокомандувача армії не зліквідує цілком конфлікту між збройними силами й арґентинським урядом, але дещо послабить його.

Ще один осяг українок

Нам, українській громаді в розсіянні, треба радіти кожним осягом будь-якого українця чи українки, бо він представляє ще одне звено у пробиванні шляху для кращого обзнайомлення неукраїнського світу з нами яких через злобу московської пропаганди так часто мішають і утотожнюють з москалями. Мало того, утотожнюючи нас зі собою москалі і присвоюють собі наші осяги від найменших до найбільших.

І от на п'ятому стейтовому Показі Мистецтва під вільним небом в Ірвінґтоні, на Сивік Сквері, 8-го червня, де свої малярські твори виставило більше як 120 мистців - аматорів, двох українок, Осипу Яворську і Володимиру Васічко відзначено за їхні образи у водних кольорах. Осипа Яворська одержала третє місце за свою акварилю „Скала серед прерії", а Володимира Васічко — почесне відзначення за акварелю „Старі дерева".

Обидві пані вже малюють від довшого часу, випробовуючи своїх сил і в оливних і водних кольорах. Обидві пані, побіч своїх реґулярних занять як матері і господині, кожну вільну хвилину присвячують малюванні, до якого приготовляли їх і українські і чужинецькі мистці — професори. Панове Ярослав Яворський і Володимир Васічко це — відомі підприємці на терені Нюарку - Ірвінґтону. Обидві родини є членами УНСоюзу, від самого заранння їхнього перебування в ЗСА.

М. Ч.

У Філядельфії відбудуться загальні збори ОМУС

Творче, конструктивне мистецтво промовляє до людини і її вдосконалює. Одним із найкращих і найбільш безпосередніх та переконливих засобів подачі мистецтва, це театр. Тому то театр поруч церкви і школи є вчителем і катедрою нації, з якої вона черпає життьову мудрість і силу. Такої думки про театр усі культурні народи світу.

На превеликий жаль українці, хоча матеріяльно дуже добре забезпечені, у вільному світі не розуміють чи радше не хочуть розуміти ваги театру не зважаючи на те, що в очах не-українців — ми нація, що у всіх напрямках виявляє свою подивугідну живучість, а все ж не бачить, зглядно не відчуває потреби існування театру, так важливої складової частини культури кожного народу, тимбільше з настанням ери мозаїки різнонаціональних культур. У висліді цього принципу українці в Канаді вже кількакратно експонували наше театральне мистецтво на Міжнародному Театральному Фестивалі з великим мистецьким успіхом. У ЗСА українці мають велику нагоду вперше запрезентувати себе під цим поглядом з нагоди врочистих святкувань 200-річчя існування ЗСА. Від належної постави українського громадянства в ЗСА залежить участь і відповідне репрезентування нашого театрального мистецтва у цих святкуваннях. Цікаво, що у найбільш несприятливих умовах, так як то було в таборах Ді-Пі Німеччини, Австрії чи ще гірших умовах у Франції існував український театр, сповняючи свою патріотичну функцію.

Надрядною організацією, що єднало театральних діячів того часу було об'єднання Мистців Української Сцени з осідком в Авґсбурзі, згодом у Реґенсбурзі.

З виїздом акторів до ЗСА Канади, Арґентини, Бразилії, й інших країн, це Об'єднання припинило свою діяльність, аж щойно чотири роки тому, дякуючи групі акторів на чолі з реж. Володимиром Шашаровським і сл. п. Богданом Паздрієм, а головним чином дякуючи промоторові цієї справи відомому журналістові, письменникові і драматургові Олегові Лисякові вдалося відновити діяльність Об'єднання, вибираючи Юрія Коновіва, кол. адміністраційного директора театру першим головою відновленого ОМУС. Правда, 15 літ тому це діло старався зробити актор Євген Левицький, але якось йому не пощастило.

Сьогодні відновлене ОМУС має близько півтори сотні членів, які спільними силами при допомозі деяких жертвенних товариств і поодиноких громадян спромоглось видати І-ий том „Книга Діячів Українського Театрального Мистецтва" у той час як історію українського театру на рідних землях, окупаційна влада представляє у фальшивому, тенденційному світлі. Цей том є в кінцевій стадії друкування у Видавництві „Свобода". Великі заслуги у здобутті фінансів на цей том доклав сл. п. Юрій Кононів. Матеріяли до другого тому вже майже повністю зібрані, але з фондами справа представляєть с я не дуже то весело.

У цій справі, як також і в інших не менш важливих, рішать Загальні Збори ОМУС, які відбудуться 13 і 14-го вересня ц. р. у Філядельфії. Було б побажаним, щоб на ці Загальні Збори прибуло якнайбільше число членів ОМУС, щоб вирішити багато справ, від яких залежатимуть перспективи нашої театральної справи взагалі. Очевидно і гостям ми раді, тимбільше, що в рамках цих Зборів є заплановані „Вечерниці Богеми".

Яр. Климовський

В книгарні „Свобода" можна набути:

Жигмонт В. Олексин: ПІСНЯ ПРО ЧЕРВОНУ КАЛИНУ. Ілюстрована історія УСС для молоді	3.50
ІСТОРІЯ ХВОРОБИ ЛЕОНИДА ПЛЮЩА. Упорядкування і коментарі Тетяни Ходорович. Переклад з російської мови	4.90
УСС — Українське Січове Стрілецтво і мазепинська ідея — Степан Ріпецький. Братство Українських Січових Стрільців в 60-річчя — Іван Поритко	1.00
Іванна Савицька: З ПТАШИНОГО ЛЕТУ. Образки сучасного — Дружні усмішки — Репортажі	5.00
Микола Понеділок: РЯТУЙТЕ МОЮ ДУШУ	8.00
Едвард Козак: ГРИЦЬ ЗОЗУЛЯ	8.00
Ікер (Іван Керницький): БУДНІ І НЕДІЛЯ. Новелі — Гуморески — Фейлетони	5.00
В. Софронів-Левицький: ЮНИЙ СКОМОРОХ. П'єси для молоді	6.00
В. Софронів-Левицький: ПІД ВЕСЕЛИМ ОБОРОГОМ. П'єси театрів малих форм	5.00
Валентин Сімянців: СТУДЕНТСЬКІ ЧАСИ. Спогад	3.50
Данило Шумук: ЗА СХІДНІМ ОБРІЄМ. Спомини — документи	8.75
ТВОРИ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА — БУМЕРАНГ	7.75
Богдан Цимбалістий: ПРОБЛЕМА ІДЕНТИЧНОСТИ — УКРАЇНА ЧИ АМЕРИКА?	1.50
А. Белопольський: СССР НА ФОНЕ ПРОШЛОГО РОССИИ (рос.)	9.50
М. Сосновський: ДМИТРО ДОНЦОВ — політичний портрет	12.00
Іван Світ: УКРАЇНСЬКО-ЯПОНСЬКІ ВЗАЄМИНИ 1903-1945. Історичний огляд і спостереження	8.00
Д-р Микола Ковалевський: ПРИ ДЖЕРЕЛАХ БОРОТЬБИ — Спомини, враження, рефлексії	3.60
UKRAINE — Selected References in the English Language by Roman Weres	10.00
THE WORKS OF VALENTYN MOROZ — BOOMERANG. Introduction by dr. Paul L. Gersper	3.25

Належність за книжки, пересилка від одної книжки 18 центів і податок (5% від тих, що живуть в стейті Ню Джерзі), слати на адресу:

Svoboda

81-83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

СТЕФАН СЕНІВ, член УНС Відд. 164 Т-ва ім. М. Грушевського в Бервік, Па., помер 22 липня 1975 р. на 71 р. ж. Став членом УНСоюзу в 1937 р. Полишив у смутку дружину Марію, сина Вільяма. Похорон відбувся 26-го липня ц. р. на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ПЕТРО ПШУК ДІК — член УНС Відд. 367 Т-ва Запорізька Січ в Рочестер, Н. Й., помер 2 серпня 1975 р. на 77 р. ж. Нар. в с. Копанки, пов. Калуш і став членом УНС в 1927 р. Полишив у смутку дружину Павліну. Похорон відбувся 7 серпня ц. р. на цвинтарі Голи Сепулчер в Рочестері, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Попович, секр.

МАТЕЙ ОСТРОВСЬКИЙ — член УНС Відд. 423 в Чікаґо, Ілл., помер 3 липня 1975 р. на 72 р. ж. Нар. в Жукові, пов. Золочів і став членом УНС в 1951 р. Полишив у смутку дружину Евстахію, дочку Надію, синів Романа і Зенона та 6 внуків.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

МИКОЛА ГУРНИЙ — член УНС Відд. 247 Б-ва св. Ів. Хрестителя в Вілмінґтоні, Дел., помер 30 липня 1975 р. Нар. в с. Тарнава, пов. Добромиль і став членом УНС в 1923 р. Полишив у смутку 2 синів Вільяма і Михайла, дочку Анну, 4 внуків і 4 правнуків. Похорон відбувся 2 серпня ц. р. на цвинтарі Рівервю в Вілмінґтоні, Дел.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МАРІЯ БАРТОХ — членка УНС Відд. 290 С-ва Непор. ЗІДМарії в Куртіс Бей, Мер., померла 30 липня 1975 р. на 81 р. ж. Нар. в с. Добреполе, пов. Бучач і стала членкою УНС в 1933 р. Полишила в смутку 2 дочки Анну і Емілію, 7 внуків. Похорон відбувся на цвинтарі св. Хреста в Балтімор, Мд.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Іванюк, секр.

ІВАН СЕМЧУК, член УНС Відд. 430 Т-ва Дністер у Філядельфії, Па., помер 6 серпня 1975 р. на 61 р. ж. Нар. в Завадці, Україна і став членом УНС 1953 р. Полишив у смутку дружину Анелю, дочку Анну. Похорон відбувся на Фокс Чейсі, Філядельфія, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ВАСИЛЬ ЯНІВ, член УНСоюзу Відд. 334 Т-ва ім. Ів. Франка в Клівленді, Огайо, помер 9 липня 1975 р. на 60 р. ж. Нар. в с. Біличі, пов. Старий Самбір і став членом УНС в 1950 р. Полишив у смутку дружину Анну, сина Миколая, дочку Ірену, 2 внуків, брата і сестру. Похорон відбувся 12 липня ц. р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Степанія Боганек, секр.

ОЛЕКСАНДРА К. ЦМАЙЛО, членка УНС Відд. 121 Б-ва св. Михаїла в Ром, Н. Й., померла 4 серпня 1975 р. на 91 р. ж. Стала членкою УНСоюзу в 1924 р. Полишила в смутку 6 синів Михайла, Джеймс, Емілі, 3 дочки сифа, Волтера, 3 дочки Естелу, Цилію, Юлію, 27 внуків, 15 правнуків. Похорон відбувся 7 серпня ц. р. на цвинтарі ст. Францис в Дурґамвіллі, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ПАВЛИНА МАЦЮРАК — членка УНС Відд. 276 Б-ва св. Миколая в Амбрідж, Па., помер 10 серпня 1975 р. на 75 р. ж. Став членом УНС 1920 р. Полишила в смутку мужа Йосипа, синів Івана, Едварда, Йосипа мол., дочок Йосипину, Францеску, Марію, Цецилію, 19 внуків, 10 правнуків, братів Йосипа і Волтера. Похорон відбувся 13 серпня ц. р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Амбрідж, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Ст. Іваницький, секр.

СОФІЯ БУЛАВИНЕЦЬ, членка УНС Відд. 36-ий С-ва Пресв. Богородиці в Рочестері, Н. Й., померла 7 серпня 1975 р. на 86 р. ж. Полишила в смутку дочку Марію, внучку і 2 правнуків та брата. Похорон відбувся 11 серпня ц. р. на цвинтарі Голи Сепулчер в Рочестері, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Марія Ковальчук, секр.

БОЛЕСЛАВ СИНЛА — член УНС Відд. 287 в Джерзі Сіті, Н. Дж., помер 16 серпня 1975 р. на 81 р. ж. Полишив в смутку доньку Анну і сина Йосипа. Похорон відбувся 19 серпня ц. р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Мусік, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ЙОСИФ ГЕБЕТ, член УНСоюзу Відд. 276 Б-ва св. Миколая в Амбрідж, Па., помер 1 серпня 1975 р. на 56 р. ж. Нар. в Монесен, Па. і став членом УНС в 1936 р. Полишив у смутку дружину Францес, 2 синів — Рональда і Гери, маму Софію, 2 братів Волтера і Франка, сестру Марію. Похорон відбувся 4-го серпня ц. р. на цвинтарі Економі в Амбрідж, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Ст. Іваницький, секр.

ТАРЗАН, Ч. 7354. Тарзан набирає знання

„Час до часу прадавню ізоляцію нашого племени нарушували мандруючі мисливці..."

„Я найбільше боявся, що вони знайдуть хатину мого батька і знищать заховані там скарби..."

„Я все більше часу проводив читаючи всі ті книги... Разом із збільшенням мого знання занепадало моє зацікавлення плем'ям!".